

Adam Oehlenschläger: Vaulundur Saga (1804)

In: »Poetiske Skrifter« II, Juli 1805,

(in Oehlenschlägers eigener deutscher Übersetzung: **Waulundur. Ein nordisches Märchen**)

Finmarken er et Land, som ligger saare høit oppe mod Nord. Der er meget koldt; thi Solen hæver sig kun om Sommeren lavt over Synskredsen paa Himlen. Aften- og Morgenrøde løber i Eet; og hvad der begynder og ender den lange, varme Dag, længer Syd paa, og ligesom indfatter den i røde Guldbræmmer, det glimter her heel mat og sørgeligt, paa det at Livet skal ikke plat forgaae. Derfor er ogsaa al Overflødighed af Væxter og Urter flygtet fra disse Enemærker; kun de magre Naaletræer, som nærme sig til Forsteningerne, voxer omkring paa de nøgne Fielde, der den meste Tid ere bedækkede med Iis og Snee. Folkene her ere ogsaa heel smaae og sammensnærpede, og Rensdyret er, af Fæe, næsten det eneste, hvad der opliver den døde Natur. Den halve Deel af Aaret er Solen ganske ikke tilsyne, og da er det kun nogle sære Strimer i Nord, der lyse med et mat Skin, ret ligerviis som Metalaarerne i de hule Fielde. Thi hvad Landet mangler over Jordskorpen, det erstattes igien fuldelig ved hvad der udi Biergene befindes. Og er det ligesom den udvortes Natur vilde hentyde paa den Rigdom der er udi Biergene, da de have Udseende og Frændskab dermed, som de steenagtige Træer og metalstrimede Nordlys, om hvilkenyligen er meldet. Selv Menneskene have en besynderlig Overensstemmelse i saa Skiel, da de at see til ere uanseelige, men deres Lemmer ere stærke og fast sammentrykte, og de i Almindelighed have en ypperlig Forstand og stor Kløgt, saa at det Indvortes besidder i Rigdom, hvad det Udvortes slet hen mangler, ret saasom Fieldene. Deres eneste Higen og Tragten gaaer derfor ud paa, at bringe for Lyset, hvad den haarde Natur indslutter, til Forundring for de Folk, som boe længer Syd paa; de ere gode Biergfolk og ypperlige Smedde. Og da de nu, al deres Tid, lever i en sælsom og uforstyrret Forening og Fortrolighed, med den skiulte og dybe Natur, saa aabenbares der ogsaa for deres Gemyt heel underlige og sælsomme Ting, der ere Andre ubekiendte, hvilket er Aarsag i at de besidde Spaadomskraft og sær Viisdom.

Slagfidur, Eigil og *Vaulundur* vare Brødre af Finnernes Æt, deres Fader var Konge; hans Navn er i den lange Tid forkommet og findes ikke udi de gamle Sager. Disse Brødre vare vise, stærke og ypperlige. Og som det nu gemeenlig hænder sig, at de Mennisker som opvoxer i Overflødighed, og Intet mangler, og Intet maa undvære formedelst Nødtørfts Skyld, gierne trives bedre end Andre, saa vare ogsaa disse Brødre heel store og skønne, og havde Intet tilfælles med de øvrige Finner, uden Snildhed og Kløgt, og ugemeen Forfarenhed udi at smedde Malm, samt hvad der hører til at finde, opgrave og rendse det.

Nu hændte det sig engang, da disse Brødre vare i Biergene og udhugge Jern, at de pludselig funde en Guldmine. De bleve herover heel glade og arbeidede saare, for at faae det pure Malm løst. Iblandt ndet funde de en Guldklump, som udmærkede sig, fremfor de Øvrige, i Finhed og Ypperlighed. I denne Guldklump sad der tre store Ædelstene af forskiellig Farve, een rød, een grøn, og een blaa, som tilsammen udgjorde et sælsomt Tegn. Denne bare de hiem og viste deres Moder Dronningen, som var en Spaaqvinde og saare klog.

Aldrigsaasnart havde Dronningen seet og betragtet denne Guldklump, førend hun gav sig bitterlig til at græde, og kunde længe ikke tale for Sorg og Drøvelse. Da hun nu endelig kom til sig selv igien, og Sønnerne spurgte hende om: hvad da dette Tegn havde at betyde, og om der var nogen Ulykke at befrygte, for dem eller deres Æt? Saa sagde Moderen: Ak mine kiere Sønner! Eder er en stor Lykke beskieret. Da nu Sønnerne trængte ind paa hende, og spurgte hende hvi hun da græd og klynkede, naar der intet Ondt var dem i vente, men tvertimod alt Godt? Saa sagde hun: Ak mine kiere Børn! Tilgiver mig min Bedrøvelse og Graad, thi det gjør mig saa bitterlig ondt at I skal skilles fra mig, da jeg dog havde troet at intet uden Døden skulde adskille os. Derpaa sang hun, uden at oppebie Sønnernes Svar, saaledes, efterat hun

først endnu engang havde betragtet Guldklumpen, heel agtsom, med den røde, grønne og blaae Ædelsteen:

Grøn siger: Græs,
Blaae: klar Himmel,
Rødsteen: Roser,
Guld: Væn Møe.
Længer ned
Jer Nornen vinker,

Hvor lysblaa Himmel
Om spraglet Vaargræs
Venligt hvælver.
Lillievande,
Med guldgule Lokker,
skal der Eder kryste
Til hvide Bryste.

Da Slagfidur, Eigil og Vaulundur det hørte, bleve de betagne af en stor Glæde; thi de havde ofte gaaet og talt med hinanden, om hvorlunde de skulde faae sig Hustruer, efter deres Sind; thi Landets Qvinder der, vare smaae og uanseelige, og deres Hierter vare blevne hart betagne af Længsel efter de skiønne Qvinder, som boede længer mod Syden, om hvilke deres Moder, som var en svensk Konningsdotter, ofte havde talet. De havde tit besluttet at drage did, men deres Forældres Bønner havde holdt dennem tilbage. Det var derfor den høye Tid at dette lykkelige Varsel indtraf, thi de trende unge Kæmper længtes saare, og det var heel ynkeligt at see dem gaae søvnløse om Natten over de kolde Sneebierge, med Riim i Lokkerne og Graad paa Kinderne, hvorudi de blege Nordlys spillede sig.

Da nu altsaa Moderen, ved sær Viisdom, havde aabenbaret denne deres tilstundende Lykke, og Forældrene saae at det var en Styrelse af Nornerne, som sidde under den Ask Ygdrasil i Asgard, og bestemme Menniskenes Skiebne, saa sloge de sig til taals, hvorvel de begge, sær Moderen, fældte bittre Taare. Derpaa klædte de trende Brødre sig i lyse Brynier, og bunde tunge Slagsværd om deres Lænder, og satte Guldhjelme paa deres Hoveder, hvilke de havde smeddet sig af den store Guldklump. De trende Ædelstene, som derudi befandtes, havde de deelt og paa en konstig og sindrig Maade sat udi Hielmene, hvilket gav dem en sær Anseelse, og forhøiede deres naturlige Dannished. Slagfidur havde valgt den Grønne, Eigil den Blaae, men Vaulundur den Røde. Derpaa spændte de stærke Rener for deres Slæder og jøge afsted. Og var det da heel underligt at skue de trende Ungersvende, blussende af Ungdoms Fyrighed og Forlængsel, i de straalende Pandserplader, siungende, som em Vind at jage over den kolde, stille Snee, mellem Granerne, der ligesom af Misundelse rystede den hvide Riim ned paa deres Hielmbuske, i det de fore dem forbi.

De kiørte længe indtil den klare Midnat, da Stierne komme frem paa Himlen, ligesom af Nyfigenhed, for at see hvorhen de vilde styre deres Kaas. Som de nu fore over Sletten, forbi det Bierg, hvori de tilforn vare van at opgrave Malm, saae de i det lyse Maanskin en Hob smaae Mænd, der komme vrimplende ud af Bierget, og løbe henimod dem, over Sneen, saa let, at der slet intet Spor kiendtes. De havde graae Trøier paa, som sadde dem knapt om Livet, røde Huer, røde Øine, og sorte Tunger, med hvilke de lallede ud af Munden, i det de blinkte med Øinene. Det var *Svart-Alfer*, som da de komme nærmere til Slæden gave sig til at dandse rundtomkring den og siunge:

Slagfid, Eigil,
Dertil Vaulund,
Kongesønner!

Hvi vil I svigte?
Fødte Finner!
Fødte Biergmænd!
Den grønne Karfunkel
Bedr' end Græs er.
Rosenstenen
Bedr' end Rosen er,
Blaaglimmerten
Bedr' end Luft er.
Hvi vil I fornægte
Finnevæsen?

Eigil slog paa sin Reen, saa at den foer frem og styrtede een af Svart-Alferne til Jorden; da standsede de Andre den udi sin Fart, og siunge atter:

Under Jordskorpen
Er Finneverdnen,
Er Finneglæden.
Søg ey Uden,
Hvad Inden I eye.
Forsmaae ey de spøgende
Smaae Svart-Alfer.
Vi vise Jer Vey
Til Jern og Guld,
Til smukke Stene.
Det Bedste er Inderst
Og ey Yderst.
Under Jordskorpen
Er Finneverdnen,
Er Finneglæden.

Slagfidur slog til sin Reen, saa at den foer frem og styrtede endnu een af Svart-Alferne til Jorden;

standsede de Andre den atter udi sin Fart og siunge atter:

Fordi Eigil
Ad Renen høded,
Fordi Slagfidur
Ad Renen høded,
Vort Had dem følge!
God Tid! Ond Tid!
Graadstid! Dødstid!
Fordi Vaulund
Svart-Alfer svigted:
God Tid! Ond Tid!
Graadstid! Frydstid!
Thi ei han høded.

Farvel I Finner!
Kongesønner.

Derpaa saae man dem ved det klare Maanskin løbe over den hvide Slette, hen i Bierget igien. Deres Stemme havde en underlig Klang, den lød, som naar svag Nattevind hvidsler giennem Sneen i Smaakrat; og som de tørre Løv der rives af, naar saa skeer, og møde sig i Luften, var deres Dands.

De trende Brødre bleve heel underlig tilmode over dette Blindværk; dog troede de Guldklumpen og deres Moders Spaadom bedre end Svart-Alfernes forvirrede Sang, som de desuden ingen ordentlig Rede kunde finde udi; thi droge de altsaa hurtigen Syd paa. Deres Moder havde givet dem allehaande Spise og Drikke med paa Reisen. De sov, naar de bleve altfor trætte, i deres Slæder, og bedækkede sig med Renshuder. Paa denne Maade komme de efter adskillige Dagreiser til Sverrige, til et Sted, som kaldes Ulfsdalen, formedelst de mange Ulve som derudi befindes. Der byggede de sig en Gaard ved en Søe, hvor der var mange og skønne Fiske; og levede saaledes medens Vinteren varede af Fiskerie, og af at gaae paa Jagt, efter Ulve og Bjørne, af hvis Skind de gjorde sig Klæder og Sengedækker.

Da nu Vaaren frembrød, bleve de heel forfærdede ved at see Solen komme saa høit paa Himlen, og da nu de pene Smaablomster myldrede frem af den skiøre, lune Jord, da bleve de saare glade og mærkede vel at Spaadommen snart vilde gaae i Opfyldelse; sær da Himlen blev saa giennemsigtig og blaae som Ædelstenen i Guldet havde været, ja vel mere. Da de nu fra Barnsbeen vare van at arbeide i Biergene efter Metal, og ikke kunde modstaae den gamle Drift, saa ginge de een Dag hen i eet af de Fielde, som omringede Ulfsdalen, for at grave og søge. Som de nu vare vel forfarne, funde de snart Aarer, dreve altsaa deres Arbeide med stor Lyst og Glæde, da der ikke var saa koldt her, som i Finmarken, hvorvel de tillige erfarede at Metalaarerne ikke vare saa rige, sær paa Jern, som der. Da de nu efter velforrettet Sag og heel belæssede vilde gaa hjem, og komme ned i Dalen, da mødte dem pludselig et saare mærkværdigt og lysteligt Syn. Thi de skuede trende Møer, siddende ved det speilklare Vand paa Marken; de spunde Hør, og deres Svanehamme laae ved Siden af dem. Deres Haar, som var finere og gulere end Hørren de spandt, vare bundne med Silkebaand høit oppe i Nakken og flagrede derfra i bølgende Lokker ned over deres fyldige, hvide Skuldre og Bryster. Forresten vare de ranke og smekke, med store blaae Øine, hvilke de meget milde fæstede paa de trende Brødre. Slagfidur, Eigil og Vaulundur bleve herover betagne af stor Elskov, men tillige af overvættes Forundring; thi de trende Møer, af hvilke den ene havde et grønt, den anden et blaat og den tredie et rødt Klædebon, vare for deres Aasyn at skue, som de trende Ædelstene; og da nu Marken overalt var fuld af gule Blomster, saa forekom det dem, som den hele Egn, med hvad derudi befandtes, viste sig for deres Øine, som den nysbenævnte Guldklump, kun meget større og skønnere.

Da de altsaa nu ikke tvivlede længer om, at deres Moders Spaadom jo skulde gaae i Opfyldelse, saa ginge de hen til de trende Møer, for at kundgiøre dem deres Hændelser, og for at beile til dem. Men da de nu komme hen, og stode midt for deres Aasyn, og bleve bestraalede af deres store Skiønhed, da kunde de ganske intet tale. Da sang Møerne:

Ædle Kongesønner!
Slagfid! Eigil! Vaulund!
Hil Jer ædle Kæmper!
Svanhvid, Alrun, Alvild
Nornen hid hendsendte,
For at bringe Glæde
Finnekongers Afkom.

Da Brødrene det hørte, toge de dem i deres Arme og førte dem ind i deres Gaard, hvor kort derpaa deres Bryllup stod, og levede de siden lang Tid uforstyrret lykkeligen og vel tilfreds. Slagfidur fik Svanhvide, Eigil Alrune, Vaulundur Alvilde.

Men nu hændte det sig een Dag, da de saaledes havde levet tilsammen i *ni Aar*, at deres Qvinder heel blege og nedslagne kom ind til dennem og sagde: Kiereste Husbonder! Vi kunne nu ikke, hvor gierne vi end ville, blive længer hos Eder. Vi ere *Valkyrier*, og ere bestemte til i *ni Aar* at følge Stridsmændene i Kamp, naar vi andre *ni Aar* have husvalet os ved vore Husbonders Omfavnelser. Vi formaae ikke at sætte os op imod vor Skiebne, for hvilken raader en høiere Magt, maa derfor med Taalmod føie os i den; hvilket vi ogsaa raader Eder at gjøre, hvis I vil vel fare. Om *ni Aar* komme vi tilbage, og skal I da finde os rede til i Alting at rette os efter Eders Villie, som det sømmer sig gode Ægtehustruer at gjøre. - De trende Brødre bleve ganske meget forbausede og bedrøvede, over denne Tale. De sagde: Om *ni Aar* er vor bedste Ungdom forbi, da ville vi ikke have megen Husvalse af Eders Omgang, saa lidt som I af vor. Valkyrierne svarede: Vi blive aldrig gamle, og stærke haardføre Mænd, som I, ældes ikke saasart. Paa det at I ikke skulle forlænges, eller græmme Eder plat, mens vi ere borte, saa ere her trende Nøgler, med dem kunne I aabne Biergene og tage de kosteligste Metaller ud; saa mangler I aldrig Malm at smedde af, kan altsaa blive rige, samt høit anseete og berømmelige Mænd. - Da de havde sagt disse Ord lagde de Nøglerne paa Bordet, kyssede deres Husbonder, og forsvunde heel pludseligen.

De trende Brødre bleve saare bedrøvede over denne Hændelse. Fra den Tid af var der tyst og skummelt i Ulfsgaarden. De ginge kun ud for at søge Føden, i Qvel naar det mørknedes satte de sig tause hen, hver i sin Krog, og stirrede paa hverandre indtil Midnat, da de lagde sig i de kolde Senge, og tænkte paa den Glæde de der havde nydt, ved deres kiere Hustruers Omfavnelser. Tilsidst besluttede Slagfidur og Eigil at drage vide ud i Verden, for at opsøge deres Qvinder igien. Vaulunder, den Yngste, raadte dem med kloge og fornumstige Ord derfra, i det han sagde: Hvad hielper det at flakke omkring? I hvilken Kant af Verden vil I uddrage for at opsøge dennem? Udentvivl flyve de usynligen giennem Luften. I vil fare vild og vansmægte, og times da aldrig den Lykke at omfavne Eders Qvinder igien, hvilket vel kunde skee, hvis I med Taalmod vilde oppebie de *ni Aars* Udløb. Brødrene agtede kun lidet paa hans Tale, thi Elskov og Forlængsel havde ganske betaget dem.

Da de nu altsaa havde fyldt deres Braage med Føde, samt taget tvende store Guldhorn med sig, fyldte med gammel Miød, saa toge de Afskeed med deres Broder og ginge bort. Vaulunder var saare mod i Hu, og Taarerne runde stride ned af hans Kinder; thi det bares ham for, som om han aldrig skulde see dem oftere. Han bad dem endnu engang have Taalmodighed, men Brødrene svarede ham: Vi formaae ikke at sætte os imod den store Forlængsel, som hverken lader os have Roe Nat eller Dag. Bade ham derfor passe Huset vel og skalte over deres Eiendom efter eget kloge Tykke, indtil de komme tilbage. Da nu Vaulundur saae at det nyttede slet intet at bringe dem fra deres Forsæt, saa ønskede han dem, som en god Broder, en lykkelig Reise; bad dem ogsaa, hvis de skulde træffe hans kiere Hustrue Alvilde, at bevæge hende til at drage hjem igien, da han længtes inderligen efter hende, hvorvel hans Længsel ikke var saa daarlig, at den skulde forlede ham til at modsætte sig hendes Bud; ledsagede dem derpaa til paa den anden Side af Skoven, hvor de fulde hannem om Halsen. Hvorpaa Slagfidur, den Ældste, sagde: Hvorvel jeg har et godt Haab, min kiere Broder! og fuldvel troer at jeg skal see dig igien, saa vil jeg dog her sætte et Mærke, som jeg vil bede Guderne, forunde den Kraft, at det kan vise dig, hvad enten jeg er levende eller død. Traadde derpaa et dybt Fodspor i Jorden og sagde: Saalænge dette Fodspor staaer tydeligt og uforkrænket, da times jeg i ingen Fare; finder du det derimod fyldt med Vand, da er jeg druknet udi Havet, finder du det fyldt med Blod, da er jeg død udi Kampen, finder du det tildækket med Muld, da betyder det at jeg er sotsdød, og hviler neder i Jorden. Eigil, som

tyktes vel om sin Broders Daad, gjorde nogle Skridt derfra det samme; hvorpaa de vandrede bort, efterat de først havde skaaret sig tvende Vandringsstave udi den tykke Skov. Vaulundur stirrede efter dem, saa langt hans Øine kunde række. Da de vare svundne bag Bakken, gik han hiem, grundende med langsomme Skridt.

Brødrene fortsatte imidlertid deres Vey. Henimod Aften satte de sig ved Indgangen til en Lund, ved en Elv, som slyngede sig giennem Egnen. Her gave de sig til at spise, og drukke hinanden til af de store Guldhorn. Det var midt om Sommeren, Aftenen var kølig og sval, det grønne Løv i Skoven, som takte sig over deres Hoveder, gav en liflig og vederqvægende Lugt, og Fuglene, som sprunget omkring paa de smaae Qviste, qviddrede af al Magt. Brødrene afspændte, for ydermere Mageligheds Skyld, deres Guldhielme med de skønne Ædelstene, og lagde dem ved deres Side. Slagfidur syntes at den grønne Karfunkel aldrig havde givet saa underligt et Skiær fra sig, som nu; dens Straaler fløde paa det besynderligste sammen med Glandsen af det friske Græs og de unge Løv, og det var ham fast umuligt at skielne om det var Stenen eller det Grønne, som meddelte hinanden deres Glands. Eigils Hielm laae ved Bredden af Elven, og Blaaglimmerten, som sad derudi, forenede ligesaa forunderligt sin Farve med de blaae Bølger der rullede i Floden, og med den lyse Himmel, som hvælvende sig over den. Da de nu havde nydt det gode Maaltid, satte de Hornene ved Siden af sig, med Spidserne i tvende Muldvarpeskud, og gave sig til at sige allehaande lystelig Skiemt og Gammenstale; thi Miøden og den smukke Aften havde gjort dem oprømte. Imidlertid blev det mørkt, og Maanen som stod op i Synskredsen, lige over for dem, blandte paa en sær Maade sit Skin med Glandsen, der straaede fra de store Guldhorn. Som de derfor sadde allerbedst, blev Eigil pludselig ganske alvorlig og forfærdet, og da Slagfidur spurgte hvad der fattedes ham? Sagde han: Det kommer mig saa underligt for, at Maanen, ligesom en blodig Bøddel, griner mig lige i Ansigtet. Slagfidur bad ham lade slige Tanker fare; men Eigil sagde: Hvor er Blaaglimmerten i min Hielm? Slagfidur svarede: Den sidder der endnu, men Nattens Mørke og Grenenes Skygge har udslukket dens Farve. Eigil sagde betænkelig: Ikke allene dens, men ogsaa Havets og Himlens Farve. Og ligesaa er det gaaet Stenen i din Hielm; det grønne Skiær i den, forsvandt med Farven paa Græsset og Træerne. Men Maanen, hisset, er Vaulundurs røde Ædelsteen; og den har overvundet vore, og overlevet dem begge.

Slagfidur vidste ikke hvad han skulde svare; Han sagde: Jeg har et godt Haab! Det blomstrer saa grønt som Stenen i min Hielm, endogsaa om Natten. Eigil svarede: Jeg haver intet Haab, og drives kun af en ængstelig Forlængsel, langt, langt hen i den vide Verden, efter noget Bedre. Derfor har jeg begivet mig paa Reisen, og derfor stirrer mit Blik hele Timer ud i den tomme, blaae Himmel, og derfor er Stenen i min Hielm blaae, og derfor var Alrunes Klædebon blaat; og den matte, dunkle, tærende Forlængsel er min Valkyrie! Slagfidur rystede paa Hovedet og rakte ham Miødhornet, hvilket Eigil strax tog; og da han havde drukket, fik han igjen sin forrige Munterhed. Slagfidur drak nu ogsaa; og finge de dem Begge en halv Ruus, hvorover de glemte alle overstandne Gienvordigheder, og besluttede ikke at hvile, førend de havde fundet deres Hustruer. Slagfidur sagde: Finder jeg ikke min Svanhvide, da er jeg en Mand disværre. Det er den skønneste Svane, der nogentid er svømmet giennem den klare Luft. Ingen Svane bryster sig saasom hun, med saa megen Ungdomsfylde og Tugtighed. Det er den skønneste Qvinde Sol har skinnet paa, og som nogen Mand har favnet. Eigil sagde: Du liuger! Een Qvinde veed jeg, som hedder Alrun; ikke favner Odin Frygga med saa megen Vellyst, som Eigil hende. Slagfidur sagde: Aldrig har jeg endnu løiet, og skal Den times stor Jammer og Meen, som siger mig det paa. Eigil svarede: Ikke skielver Eigil meer end en dybtplantet Bannerstage, skjønt han dog sagde at du løgst. Da Brødrene havde vexlet disse Ord, droge de ud deres store Slagsværd, og hug paa baade Hænder. Hvorpaa Slagfidur tilsidst spaltede Eigils Hielm, saa at Stenen brast; hvorpaa Eigil blev forstummet i Hovedet og styrtede baglænds ned i Elven. I det samme forandrede Maanen sin Ildfarve og blev bleg, som en Dødning. Slagfidur stod længe i Tanker og støttede sig til sit Sværd, i det han stirrede ned i

Elven, hvor hans Broder var druknet. Da hørte han som en Raslen bag sig i Skoven, og det kom ham for, som om han hørte disse Ord synge med svage og hæse Røster:

God Tid! Ond Tid!
Graads Tid! Dødstid!

Han tænkte strax paa Svart-Alferne, og vendte sig hurtig - men da var Alting forsvundet. Slagfidur var saare mod i Hu. Han var nu ganske kommet til sig selv igien og overveiede: hvordan hans Broder nylig havde siddet ved hans Side, fuldkommen karsk og sund, og hvad han havde talet, og hvordan han nu havde saaret ham, og styrtet ham ned i Floden og paa den Maade været Aarsag i hans Død. Sandelig, sagde han, der var Noget i hvad Eigil sagde, om den utydelige, uvisse, veiløse Længsel, som ikke vidste selv hvor den vilde hen, og som ingen Rist eller Roe havde, Dag eller Nat; men var bestandig Bevægelse og Forandring underkastet, ret som Vandet, og uden Ende eller Maal, som det vide Himmelrum. Og begge Dele ere blaae! Og Stenen i Eigils Hielm var blaae! Og nu ligger han selv midt i Elven! Sandelig! der er et høistforunderlig Frændskab mellem Alting i Naturen, og hvorfor skulde Menneskens Hu, Sindelag og Skiebne være undtaget derfor? Det var ogsaa Eigils ubændige Sind der bragte ham til at nedstyrte een af Svart-Alferne; han forførte mig til det samme; og det er ikke godt at have dem til Fiende. - Ak, tænkte han saa igien, efter en liden Stund, jeg haver nu med egen Haand dræbt min Broder! Min Hustrue er borte, og jeg vandrer nu ganske ene omkring i et fremmed, ubekiendt Land. Skal jeg vende tilbage igien til Vaulundur? Eller skal jeg styrte mig i Elven, og paa den Maade i en Hast gjøre Ende paa min store Bekymring og Bedrøvelse? Nei, tænkte han saa igien. Nornerne har ikke bestemt mig til Ulykke. Jorden er grøn; og den er sikkrere at forlade sig paa end Havet og Luften. Jeg har et godt Haab om at finde min Hustrue, og lader mig ikke afskrække. - Som han det sagde, løftede han sine Øine til Himlen. Natten var bælmørk, kun en eneste Stjerne glimtede med et usædvanligt, skinnende Lys. Det kom Slagfidur for, som om den nærmede sig mere og mere. Med Armene støttet til sit Sværd, ventede han med stirrende Blik Udfaldet paa dette Særsyn. Stierne nærmede sig, og alt som den nu kom nærmere, tabte den mere og mere sin runde Straaleskikkelse. Omridsene toge sig efterhaanden tydeligere ud. En menneskelig Skabning begyndte at udvikle sig; og endelig saae Slagfidur at det var hans kiere Hustrue Svanhvide, der svævede skinnende og næsten giennemsigtig, med et grønligt Skiær, over hans Hoved. Han rakte sine Arme i Veiret og kunde ikke tale for Glæde. Da sang Synet med vilde Toner:

Skye Elvens Bølge!
Mit Vink du følge!
Forsag kun ey.
Til Fieldet bundet,
Har du dog fundet

En bedre Vey.
Du rask dig væbne,
Velan! Velan!
Kæmp mod din Skiebne,
Alt som en Mand.

Alfader satte
Blandt Biergets Skatte
Dig hen, saa viis;
Men Rosens Bæger,
Hvor Løvet leger,
Kun naaer din Priis.
Du opad stræber,

Fra gamle Slægt,
Og modig dræber
Din Tyngdevægt.

Med Jernets Vinger
Du rask dig svinger
I Foraarsduft,
Til Fieldet baaret,
Har du dog kaaret
Den lune Luft.
Lad Bølgen vige,
Og styrt dig ey.
Husk du skal stige!
Høy er din Vey.

See hisset oppe,
Paa Biergets Toppe,
I Morgengry,
Der vil vi hvile,
Mod Himlen smile,

I Purpurskye;
Og drikke Skaaler
Af Luften der,
Og gaae paa Straaler
Af Maanens Skiær!

Slagfidur følte sig besielet af det vældigste Mod og det fasteste Haab, der ligesom strømmede ind i hans Hierte, med Tonerne af denne Sang. Den lyse, giennemsigtige Skikkelse vinkede ham, han kastede Braagen og Sværdet paa Jorden, for deslettere at følge sin Elskede, hvis Besiddelse han nu ikke længer tvivlede om; vandrede derpaa, af al Magt, i Blinde, op ad Fieldet. Adskillige Gange blev han mod i Hu, det var for ham, som om Noget drog ham ned i Dalen igien. Eengang vendte han sig, da kom det ham for, som om hans Moders Gienfærd stod for ham, i hvide Klæder, og sang:

Nyd det Liv,
Dig Nornen skienkte,
Med nøisom Glæde.
Kæmp ey mod Nornen,
Ey mod Mimer,
Ey mod Odin.
Lad ey Vanvid
Dig bedaare,
Ey det Onde
Dig bedrage,
Flye tilbage!

Slagfidur betænkte sig. Da dandsede den luftige Qvindeskikkelse i Luften igien, og sang atter med skingrende Røst og feberagtige Bevægelser:

Kiek du dig væbne,
Mit Vink du lyde!
Ond er din Skiebne,

Dens Baand du bryde!
 Mon Jordens Hele
 Fik Roe og Rist,
 Hvis alle Dele
 Var sig bevidst?
 Da blev Coraller
 Til Diamanter;
 Da skiød Chrystaller
 I andre Kanter,
 Da skar ey Sværdet
 I Kamp og Krige,
 Sig Rosen hærde,
 Rubinens Lige;
 Da Ravn og Ørn
 Sig Huler graved,
 Og Ulv og Biørn
 Fløy over Havet;
 Og uden Hinder
 Rev bort den Traad,
 Som nu dem binder
 Til Trælledaad.

Da Svanhvide havde siunget dette, fløy hun afsted, og Slagfidur fulgte hende, med stirrende Blik. Somme Steder maatte han svømme over Bierg-Elve, for at følge hende, og krybe over store Fieldklipper; item springe over store Ridser, der ligesom Drager aabnede deres Svælg, for at sluge ham. Slagfidur mærkede, at alt som han kom høiere, tabte den lyse Skikkelse mere og mere sin Glands. Hendes Ansigtstræk bleve fordreiede. Han blev bange og vilde vende om igien, men det var for silde. En uimodstaaelig Magt drev ham bestandig høiere; og endelig, da han kom op paa den øverste Fieldspidse, saa han ved Daggryet at det var en *Svart-Alf*! Slagfidur svimlede paa den høie Tinde. En umaadelig stor, grøn Slette laae for hans Øie. Duggen, som blinkte i den matte Morgenrøde vinkede ham. Slagfidur fandt sig betaget af den vellystigste Higen, efter at styrte sig ned i dens grønne, bløde Favn. Alfen vendte sig og sagde: *Dødstid!* Og i det samme styrtede Slagfidur ned fra Biergtoppen i Afgrunden, hvor hans Legeme jammerligen sønderknustes.

Vaulundur stod den næste Dag tidlig op og betragtede de trende Nøgler, som Valkyrierne havde givet ham) og hans Brødre. Den ene var af Kobber, den anden af Jern, den tredie af Guld. Han tog den første der faldt ham i Haanden, hvilket var Kobbernøglen, gik saa med mange underlige Tanker op i Fieldene. Da han nu længe var gaaet, langs en Klippeelv, fandt han endelig et Sted hvor Fieldet ganske brat vendte en nøgen, skraa Væg ud imod Elven. Dette Sted syntes Vaulundur at være passeligt, thi tog han Kobbernøglen frem, og satte den mod Væggen. Neppe havde han gjort det, førend Fieldet revnede, og dannede paa den forunderligste Maade en grøn Grotte. Thi det skønne Kobbermalm gav et besynderligt grønt Skin fra sig i Klippevæggen, og rundtomkring fandt han den indsprængt med Ædelstene af forskiellig Størrelse, og af samme Natur, som den der sad i hans Broders, Slagfidurs Hielm. Ovenover hang der store Chrystaller af samme Farve men af tusind forskiellige Skikkelser, ligesom Iistapper, og udgiorde hele Støtter somme Stæder; og allerøverst hvor Fieldet var revnet, snoede sig det tykke Krat saa tæt i hinanden, at der aldeles intet var at see af Himlen. Vaulundur udhug nu saa stort et Stykke Malm, som han kunde bære, og førte det derpaa ud. Neppe var han kommen udenfor, førend Fieldet lukkede sig til, og han kunde ikke noksom forundre sig, over den Hurtighed og Rolighed hvormed det skedte. Det var ham ikke muligt at see hvor Indgangen havde været, og han vilde holdt det altsammen for en Drøm, eller et

Blindværk, hvis han ikke endnu havde havt den tunge Byrde paa Ryggen. Nu gik Vaulundur hjem, og rensede og luttrede Malmet, fra alt unyttigt Gruus og anden Tilsætning; smeddede derpaa en stor Kobberhielm, udi hvilken han satte trende af de største grønne Ædelstene. Dette Arbeide varede i adskillige Dage, men da de vare forløbne tog han den Nøgle, som var af Jern, og gik saa med den hen i Bierget, og satte den mod Klippevæggen, der strax revnede ligesom sidst. Men kun paa en anden Maade forlystede dette Syn nu hans Blik. Thi Væggene, hvorvel de vare fulde af Jernmalm, gave et ganske blaaligt Skiær fra sig af Staal, der saae ud som det var anløbet i Ilden. Midt i disse Staalfliser, sadde lutter blaae Ædelstene, liig den Eigil havde i sin Hielm. Midt i Kløften styrtede sig en Bierg-Elv, der fik sin Farve af den klare, milde Himmel, der, ligesom et stramt Klæde, spændte sig over den revnede Kløft, paa hvis Kanter voxte Kierminder og Violer. Vaulunder kunde ikke noksom forundre sig over dette Syn. Da han længenok havde mættet sit Øie, hug han et stort Stykke Malm ud af Klippen, i hvilket der sad de største Ædelstene. Derpaa løftede han det paa sine Skuldre, og gik ud. Hvorpaa Klippen ogsaa strax lukte sig for ham, som den sidst havde giort. Af dette Jernmalm smeddede nu Vaulunder et Sværd, hvis Hialte han besatte med lutter blaae Ædelstene; og var dette Sværd saa smidigt, at han kunde vinde det omkring sit Liv, og saa skarpt at det kløvede Fieldstykker som Leer. Da han var færdig dermed, tog han Guld nøglen, og gik atter hen i Fieldet, og gjorde hvad allerede to Gange før er meldt. Men hvad han havde seet de tvende første Gange, var plat ud intet imod hvad han nu saae. Fieldet var ikke revnet fra oven ned ad, som hidindtil; men en hvælvet Buegang, giennem hvilken han kunde see Himlen og Havet paa den anden Side, laae for hans Øie. Indgangen til denne Buehvælving var bevokset med unge Roser. Fra Væggene glimtede det rødeste Guld, og mellem det allehaande andre Metaller. De purpurrødeste Rubiner besprængte Væggene, og deriblandt allehaande Coraller og Chrystaller, af blegere og stærkere Farve. Men hvad der var det Forunderligste: Giennem Ridserne paa Klippen snoede sig, paa en fast utrolig Maade, Viinranker, med modne Druer, der i Rødme og Storhed kappedes med Rubinerne i Fieldet. Endelig hvad der fuldkommen forherligede og fuldendte dette skønne Syn, var Morgensolen lige over for paa Himlen, som i det samme steeg op af Havet, for den anden Indgang af Hulen, og oplyste det alt med sin luende, liflige Glands. Vaulundur udhuggede nu en stor Guldklump, men det varede længe inden han kunde forlade Bierget, thi han blev ikke mæt af at betragte denne skønne Hule og af at spise de søde Druer.

Endelig gik han dog, og Klippen lukkede sig hurtig til efter ham. Nu smeddede han et saare skiøint og fagert Brystpandser, hvilket han prydede med et Smykke af røde Ædelstene. Dermed forgik en Tid. Da nu Vaulundur var færdig, tænkte han een Morgen: Hvordan mon det gaaer mine Brødre? Erindrede sig ved den Leilighed det Tegn, de havde sadt ved Udgangen af Skoven, paa hiin Side; gik altsaa derhen, hvor de havde traadt Sporene. Da han nu kom did, hvor Eigil havde sat sit Spor, da fandt han hele Pladsen oversvømmet med Vand, i hvilket Himlen speilte sig. Stedet derimod, hvor Slagfidur havde sadt sit Mærke, var ikke allene tildækket med Muld, men ud af Muldet var allerede fremsprunget en Hoben unge, bløde Græsstræe. I et Birketræ, ved Siden af dette Sted, sad der en Drossel; og hvergang der rørte sig en sagte Vind, saa at Vandplasen og det unge Græs bølgede, hævede den sin Røst og sang heel sælsomt og sørgeligt. Heraf saae da nu Vaulundur tydeligt, at begge hans Brødre paa en ynkelig Maade vare omkomne; gik altsaa med et tungt Hierte tilbage til sin Hytte, og tænkte paa Veien ved sig selv: Jeg sagde dem det vel! Hvorved Taarerne trillede ham ned ad Kinderne, og han kunde den ganske Dag hverken æde eller drikke for Sorg og drøvelse. - Dagen derpaa gik han i Bierget igien, og hentede mere Guld, og gav sig derpaa til at indrette sig et ordentligt Værksted, for paa denne Maade at oppebie de ni Aars Udløb. Han smeddede nu allehaande kostelige Klenodier og Vaaben, og blev inden kort Tid berømt over det hele Land, for sin Kunst og sin Rigdom. Naar han var kied af at gjøre andet Arbeide, smeddede han Guldringe, som han trak paa et Bastbaand, og spændte hen under Loftet. Hvergang han havde faaet en Ring færdig og trak den paa Baandet, tænkte han paa sin Hustrue, Alvilde,

hvor fagert disse Ringe vilde klæde hendes spæde Fingre, og trinde hvide Arme, hvis hun endnu var hos ham. Disse Guldringes Antal beløb sig tilsidst til syvhundrede.

Paa den Tid regierede udi Sverrig Konning *Nidudr*; han var en liden og mager Mand, bleg i Ansigtet, og med Øinene dybt inde i Hovedet. Han var berygtet over det ganske Land, for sit misundelige og avindsyge Sind. Der gik ham intet mere til Hierte, end naar han hørte at Een af hans Naboer havde udmærket sig ved svare Bedrifter eller Giefmildhed. Han havde dræbt trede herlige Skialdre med egen Haand, fordi de frimodigen havde sagt ham, at han digtede slette Viser; thi da *Nidudr* var berøvet al Mandighed og Kraft, og slet hen intet besad af fortræffelige Egenskaber, saa var ogsaa hans Hierte qvindligt og forfængeligt, saa at han, skjønt han paa Siel og Krop var heel afmægtig, dog vilde gieide for en drabelig og forstandig Herre.

Denne Konning havde aldrig saasnart faaet Nys om *Vaulundurs* store Rigdom og Liggendefæe, førend Blodet steeg ham op i Ansigtet, hvorpaa han blev ganske bleg og skielvede over alle sine Lemmer. Thi han fattede strax det Forsæt at skille ham ved alt sit Gods; men da han tillige var en stor Niding, saa indjog Frygten for at sætte det i Værk ham denne Rædsel og Bævelse. Efterat altsaa den første Rystelse havde lagt sig, kaldte han paa een af sine fornemste Hirdmænd og sagde: Jeg er kommen i Erfaring om, at der skal opholde sig en Mand, *Vaulundur* kaldet, i mit Rige, som er bleven vide berømt for sin store Rigdom paa Guld og Sølv. Ligeledes har jeg hørt, at han skal overgaae alle Andre i at smedde det ud til Vaaben og kostelige Klenodier. Da jeg nu fuldvel veed, at han er kommen til mit Land, som en arm Biergfin, saa er jeg fast vis paa, at han er kommen til denne Skat ved Røverie, eller ved Trolddom og Finnekunster; er derfor min Villie, at du tilsiger de stærkeste af mine Drabantere og gode Mænd, at de klæde sig i deres Jernbrynier, paa det vi, i Nattens Stilhed, kunne ride til *Vaulundurs* Gaard, og bemægtige os hans Gods, samt gribe hannem. Hirdmanden svarede hertil: At du, Konning *Nidudr*! vil gribe en Troldmand eller Røver, finder jeg Intet at udsætte paa; kun tykkes det mig sælsomt, at du opbyder en heel Skare, mod en eneste Mand. Thi har han ingen overnaturlige Kræfter, da kan vel een af dine Mænd raade med ham, men er han ved Seid, eller anden Kunst, jettestærk, da kunne vi Intet udrette mod ham, om vi end vare nok saa mange. Konning *Nidudr* vidste Intet at svare hertil, blev derfor saare vred, greb sit Sværd med baade Hænder, og hug det imod Hirdmandens Pande; men da Kongens Arm var svag og Hirdmandens Pande haard, faldt Sværdet uden synderlig Virkning tilbage igien. Da Konning *Nidudr* saa at det Intet vilde hielpe, greb han i Hast til sit Spiud, og giennemborede den forvovne Bersærks Indvolde, hvorpaa han strax faldt død til Jorden. Da det var skeet kaldte Kongen paa sine Mænd, og fortalte dem hvad han havde isinde, i det han tillige pegede paa den døde Hovmand, for at betyde dem, hvad Den havde at vente, som satte sig imod hans Villie. Dette gjorde et stærkt Indtryk paa alle Kongens Mænd, hvoriblandt de Fleste vare feige og frygtsomme, ligesom han selv, hvorfor de ogsaa samtligen lovede at staae ham bi til den sidste Blodsdraabe.

Da nu altsaa Solen var gaaet ned, klædte de sig i Jern og giordede deres Gangere, paa hvilke de satte sig, med blanke Spiud i Hænderne, og rede derpaa langsomt hen til *Vaulundurs* Gaard i Ulfsdalen. Konning *Nidudr* var meget urolig paa Veien; thi det var Maanskin, og hvergang de blanke Spiud glimtede i det blege Lys, bævede hans Hierte af Frygt for at blive forraadt. Komme de da saaledes til *Vaulundurs* Gaard, som stod aaben; hvorpaa de listede sig sagteligen ind i Huset, som var tomt og øde, og funde de Ingen. Da der nu Ingen var, og Kongens Øine strax forblindedes af det møggle Guld, befoel han een af sine Mænd at tage Bastbaandet ned fra Loftet, hvorpaa de syv hundrede Ringe vare trukne. Disse betragtede han med sær Glæde, stak den skønneste paa sin Finger, og bød dem derpaa hænge Baandet op igien, og skiule sig omkring i Krogene, hvor de skulde oppebie *Vaulundurs* Hiemkomst.

De havde ikke ventet meget længe, før de hørte en Mand komme gaaende med tunge Skridt giennem Gaarden. Konning Nidudr sagde: Nu hører jeg Vaulundur komme! Der skal Førlighed og Styrke til at træde slige Skridt. Tager Eder derfor vel iagt, at Ingen af Eder geraader i Fare, ved at overile sig; og byder og befaler jeg her, ved min kongelige Magt, at Ingen maa røre sig, førend jeg giver Tegn dertil, eller det skal koste hans Liv.

Vaulundur kom nu ind af Døren med en Biørn paa Ryggen og et Spiud i Haanden, hvoraf Blodet endnu randt. Han havde jaget den hele Dag, og kom nu hjem ved Midnatstide, hungrig og træt, for at holde sin Nadvere. Thi han havde den ganske Dag intet Vildt truffet, hvilket kom deraf, at alt som han var kommen ind i Skoven, hvor den var tykkest, havde han begyndt at tænke paa sin kiere Hustrue Alvild, og paa sine Brødre. Træt havde han sat sig paa et Klippestykke, med Haand under Kind, for at overgive sig til sine Betragtninger, i uforstyrret Mag; en Biørn, som sprang frem af Krattet, vakte ham, den havde han dræbt, og kom nu saaledes tungsindig og belæsset hjem. Da han nu altsaa havde flaaet Huden af Biørnen, pustede han Gløderne op paa Arnestedet, og lagde tørre Riis og Qviste dertil, saa at der inden kort Tid stod en høi Lue. Derpaa tog han et Guldhorn, fyldt med Biørnens Blod, og kastede det paa Ilden for Odin og Thor; da han det havde gjort, tog han en Birkekrands af sin Hielm, som var indflettet med blodrøde Granbær, den lagde han ogsaa paa Ilden og offrede Freya den. Gav sig derpaa til at hugge Skinkerne fra Biørnen, hvilke han satte paa sit Spiud og stegte dem, til de havde nok. Da det var gjort, hentede han en Skaal med Miød; hvorpaa han holdt sit Maaltid, og drak sine Brødres, Eigils og Slagfidurs, Minni, som han altid pleiede. Derpaa spillede han Biørnehuden ud med Træepinde, at den skulde tørres for Vinden. Da det var skeet, steg han op og tog Bastbaandet ned fra Loftet, og talte Ringene. Da nu een af disse manglede, og fast den bedste, blev Vaulundur heel forundret; thi han boede afsides, mellem Fieldene, og havde der været Røvere, meente han, saa havde de vel taget dem alle. Er maaskee min Hustrue Alvilde kommen tilbage, og giver sig først tilkiende ved dette Tegn, tænkte han, paa det at Glæden skal ikke pludseligen dræbe mig? Med disse Tanker strakte han sig hen paa sit Leie, for at vente. Men da Intet rørte sig, sagde han: Indtil Freya igien sender mig sin glædebringende Møe Hnos til Husværelse, overgiver jeg mig i din Vold, bløddarmede Siofn! Hvorpaa han strakte sig hen ad Løbænken, og sov roligt ind.

Da nu Konning Nidudr mærkede at Vaulundur sov hart nok, sneg han sig frem med sine Mænd, og befoel dem at spænde ham i Jern og tunge Fodbøier; hvilket de ogsaa strax efterkom, saa at han ikke kunde røre sig, da han vaagnede. Vaulundur blev overvætt forundret, da han mærkede hvorledes man havde medhandlet ham, samt saa sig omringet af saamange bevæbnede Mænd. Han troede det var Røvere og raabte derfor: Kommer I for at hente mine kostelige Guldsmykker, da tager dem frit og lader mig løs igien; thi jeg lover Eder at jeg aldeles ikke skal modsætte mig Eders Daad, hvilket vel desuden saa kun Lidet vilde gavne mig, da I ere saa mange, og jeg kun Een. Konning Nidudr svarede: Store Løfter og sledske Ord gav Loke i Jothunheim; men Jetterne sveeg han dog tilsidst. Ikke er jeg nogen Røver eller Stiemand, som du maaskee formasteligen holder mig for at være, men Nidudr, din Konning og Herre. Vaulundur svarede: Stor Ære og Værdighed beviser I min Hytte, med saa ædelig en Giest, Herre min! Men hvi slutter I mig udi Bolt og Jern, som en Ildgierningsmand? Nidudr svarede: Jeg kiender dig fuldvel, Vaulundur! Fattig komst du herved fra Finmarken til mit Land, og nu eyer du bedre Drikkekar og Klenodier, end Nidudr i sin Sal. Hure gaaer det til? Vaulundur sagde: Er jeg paa Thinge kæret for noget Røverie eller Hærværk, da gjør I vel i at føre mig bunden til Taarnet; men er jeg ikke det, hvi mishandler I mig da? Nidudr svarede: Rigdom kommer ikke af sig selv; haver du ikke røvet dit Gods, da est du en arg Trolldmand, som Snildhed byder mig have et vaagent Øie med. Vaulundur sagde: Var jeg en Trolldmand, da var det mig en let Sag hurtigen at sønderbryde disse Lænker. Jeg veed ikke at jeg forsætliggen haver berøvet Nogen Noget, er det saa, da er jeg villig til at give det tifold igien. Hvad forresten Gudernes milde og besynderlige Gaver angaaer, da gjør intet Menneske vel i at

misunde dem; thi ligesaalet lade de sig meddele, som de lade sig, berøve. Er derfor min Begiering, o Konge! at du lader mig løs, og vil jeg købe min Frihed saa dyrt, du skatter den. Nidudr vendte sig til sine Mænd og sagde: Jeg vil ikke længer høre paa hans argelistige og forvorpne Ord. Fører hannem bort! - Da Kongen havde sagt dette, førte Drabanterne Vulundur afsted, som rolig fandt sig i sin Skiebne, da han saa det Intet nyttede at sætte sig derimod. Guld og de kostbare Stene førte de ligeledes bort, hvilket Konning Nidudr befoel at skulle bringes ind for hans Hustrue, Dronningen. Men Vulundur lod han kaste ned i et Taarn, vel femten Favne under Jord. Dronningens Øine bleve fast som forblindede, ved at see den store Rigdom, og den skønne Glands af de mangfoldige Ædelstene. Kongen skienkte hende mange Smykker og dyrebare Klenodier; sin Dotter Baudvilde gav han den første Ring, han havde draget af Bastbaandet. Selv glædde han sig meget ved at eje Vulundurs herlige Sværd, hvis Fæste, der var hamret Skikkelse som Asa-Thors Stridshammer hin Miølnir, var besat med de kosteligste blaa Ædelstene; hvilket før er sagt. Da nu Kongen spurgte Dronningen en Dag i Qvel, da hun sad og slog Harpen i sin Fruerstue, hvad hende tykkedes bedst at gøres ved Vulundur, da han ikke holdt det raadeligt at dræbe ham, men heller at bruge ham til at forfærdige allehaande kostelige Sager; saa qvad hun sit Svar ved Harpen saaledes:

Hans Tænder sikkert vædes
Naar Sværdet sit han skuer,
Og naar han paa Baudvild
Ringene kiender.
Da skule vist hans Øine,
Som paa den værste Slange.
Skierer sønder
Hans stærke Sener;
Og sætter ham siden
Paa Sævarsted!

Dette Raad fandt Kongen viseligt. Sævarsted var en Holm, som laae nær inde ved Landet, i en Bugt, hvorpaa der stod et gammelt rødt Taarn, fra utænelige Tider, bevoxet med Svampe og Mos. Til dette Taarn førte Kongens Trælle Vulundur, efterat de først havde overskaaret hans Ankelsener, efter Dronningens Befaling. Her gave de ham nu sit Smeddeværktøi, og indsatte til ham de Kister med Guld, som vare fundne i hans Gjemmer. Og maatte han nu saaledes fra Morgen til Aften smedde kostelige Drikkekar, Hielme, o. dl. for Kongen. Ingen, uden Kongen selv, turde seile over til ham paa Øen, da Nidudr frygtede for at Andre skulde forkomme noget af Skatten, hvis han sendte dem did.

Her sad nu Vulundur henved et Aars Tid og arbeidede ufortrøden; thi kun ved at arbejde glemte han den Mismod og Kummer, som indvortes fortærede ham. Konning Nidudr havde befalet ham, inden en vis Tid, at smedde sig en fuld Rustning af pure Guld. Som han nu een Dag sad og arbeidede paa Skioldet, i hvilket han havde udarbejdet adskillige af Asernes Bedrifter; paa eet Sted sad nemlig Odin høit paa Hlidskialf og saa ud over al Verden; paa et andet Sted traade Frygga ind med sine Dyser i Valhalla, blandt Einheriarer, der sadde rundt omkring paa Egebænkene og drukke af store Guldhorn; paa et andet Sted havde han meget kunstigen udgravet Thors Fiskerie paa Havet, hvorlunde han forfærdede Ymer-Kæmpe med at trække den store Orm Jormungarder op med sin Krog. - Men da han nu vilde forestille Freya, siddende i Folkvangur mellem de Elskende, og i Freyas Ansigt grangiveligen havde udtrykt sin kiære Hustrue Alvildes Aasyn og Skikkelse, da brast pludselig Taarerne ud af hans Øine, saa han ikke længer kunde see at arbejde, men maatte nedlægge sin Gravstikke. Da han derpaa nogenlunde var kommen til sig selv igjen, saa at Graaden ikke længer qvalte hans Stemme, da raabte han med høi Røst: Ak min skønne og inderlig elskede Hustrue! skal jeg,

om ikke før, saa dog efter Døden, favne dig i mine Arme, hos Freya i Folkvangur? Hvor est du nu, min Valkyrie? Ak, hvis du saae mig i denne ynkelige Tilstand, vilde du da vel elske mig endnu? Nei, nei, det vilde du sikkert ikke. Thi fra en stærk og velbaaren Kæmpe er jeg bleven forvandlet til en ussel, læmlæstet Træl. Her sidder jeg, sort af Kul og Støv; med Øinene røde af Røg, med Armene udmattede af Arbeide, lænket til en Steen, med overskaarne Ankelsener. Mine Brødre ere paa en ynkelig Maade omkomne. Med Harme maa jeg see paa at den Niding Konning Nidudr brammet med mine Rigdomme, og høster Frugten af min sure Sved. Intet uden Haab om Hevn har hidindtil opholdt mit Liv; men lidt efter lidt betages mig ogsaa dette Haab: thi vil jeg derfor ogsaa som snarest gjøre en Ende derpaa. Som han havde sagt disse Ord, greb han til et Sværd, han selv nylig havde smeddet, og vendte Odden deraf imod sit brede og lodne Bryst. Da hørte han en Fugl synge meget lifligt og velklingende, uden for Jernstængerne paa hans Vindue. Sommeraftenen var rolig og klar, og Solen som dalede, kastede, som til et Farvel, sit røde Skin gennem Aabningen paa den tykke Muur, ind i Fængselet til Vaulundur. Han fik Lyst til endnu engang at betragte Naturen, før sin Død; reiste sig derfor og steg op paa Stenen, hvortil han var lænket; paa den Maade naaede han Vinduet, fra hvilket han havde en frie Udsigt. Havet gik lige op til hans Fangetaarn. En Jordtunge af Landet kunde han see, hvorpaa der stod et Bondehuus, hvor Husbonden sad med sin Qvinde og sine Børn, uden for Døren. Ligeoverfor gik Solen ned i Havet, og i dens røde liflige Skiær tumlede og varmede sig de kolde Bølger. Imidlertid sang Fuglen bestandig paa Taarnet, over Vinduet. Vaulundur var saare underlig i Hu. Det var denne fagre og milde Egn, der ligesom havde lokket ham ned fra det farveløse, kolde Finmarken, og paa denne Maade været Aarsag i hans Brødres og hans egen Undergang, fordi de havde fulgt denne Drift. Med Hovedet nedsiunken paa sine Arme laae han længe maalløs og tankefuld saadan i Vinduet og stirrede hen ad Havfladen. Han havde mange forvirrede Tanker. Da han kom til sig selv igjen, var det som om hans Siel havde gjort en lang og besynderlig Reise, hvoraf den havde glemt det Meeste. Han stirrede atter ud paa Havet. Dets Bølger vare ikke længer røde, men forsølvede; thi Maanen stod høit paa Himlen. Langt borte, hvor Havet var lysest, saae han noget tumle sig. Det svømmede nærmere og nærmere. Da det kom heel nær, saae han at det var en Havfrue, der til Beltestedet var at see til som en deilig ung nøgen Qvinde. Hendes lange sorte Haar vare indflettede med grønne Siv, hendes Øine vare blaae som Havet og hendes fulde Lokker og Bryster bølgede blidt som det. I sine hvide Hænder havde hun en Strengleeg, hvorpaa hun spillede. Det klang heel synderligt, og blandte sig med Bølgernes Rislen, med Maanskinnet og Fuglens Sang. Vaulundur stod ubevægelig. Da hun kom lige ind under hans Vindue, holdt hun stille, hævede sin Røst og sang:

Hvi frygter den Kæmpe,
Som Nornen er god?
Kan Modgang neddæmpe
Hans glødende Mod?
Den røde Karfunkel,
Er den da saa svag,
At taaget og dunkel
Ham synes hver Dag?

Ak! herlige, skønne
Er Farverne hver.

Sødt qvæger det grønne,
Husvalende Skiær.
Og Valhallas Dyse
Selv Blikket laer staae

Saa froe paa det lyse,
Høithvælvende Blaa.

Men Skyen fremkommer
Da flyer det i Løn!
I venlige Sommer
Kun Skoven er grøn.
Saa gierne de blaane,
Luftbuen og Elv,
Men Glandsen de *laane*
De har den ey selv.

Hvad aldrig bortdøde,
Hvad aldrig forgaaer
Er *Luen hin røde*,
I sig den bestaaer.
I alt den sig mænger,
Fra Solen nedkaldt.
Til Intet den trænger,
Nødvendig for Alt.

Ak Skiebne! du isner.
I Livet er Frøe,
Som spirer og visner,
Som Blomster og Høe,
Som tørres, forvildes
Af skadeligt Krat,
Og knækkes og hildes
I bælmørke Nat.

Den salige Kierne,
Som Odin har lagt,
Som Nornerne værne
Med Omhu og Vagt,
Som Stormen ey tvinger,
Som rolig fremgroer,
Til kiek den udspringer -
Er sielden og stor.

Med Diger og Pæle
De standse dens Vey;
Men reent den at qvæle
Det mægter de ey.
Snart atter den skuer
Med hvirvlende Top
Og skjønnere Luer
Til Himmelen op.

Og bryder sin Larve
Med flammende Hav;
Og byder hver Farve
Staae frem af sin Grav.
Og Kierlighed iler

Fra Himmels Skyer,
Og Sommeren smiler
Og Vinteren flyer.

Da Havfruen havde siunget denne Sang, saae hun op til Vaulundurs Vindue og smilte blideligt til ham, hvorpaa hun svømmede hen ad Havfladen, som en Svane, endnu bestandig gribende i Strengeligen. Da hun var kommen et temmelig langt Stykke ud paa Dybet, dukkede hun ned; hvorpaa Fuglen fløy bort fra Vinduet og Maanen dalede bag Skoven. Vaulundur lagde sig derpaa til Hvile med et roligt Hierte, heel styrket ved Havfruens Sang.

Een Dag kom Konning Nidudr i Vaulundurs Fængsel, og fandt, blandt Andet, de trende Nøgler. Da nu Kongen trængte ind paa ham, hvortil de vare, og Vaulundur ikke vilde ud dermed, blev Kongen tilsidst saa forbittret at han tog en Øxe og truede med at ville kløve Vaulundurs Hoved, hvis han ikke sagde ham det. Nu maatte han da gaa til Bekiendelse og sige deres besynderlige og høistfortræffelige Egenskaber. Herover blev nu Kongen ganske glad og tog Nøglerne med sig, i den Hensigt med det første at undersøge, om det virkeligen forholdt sig saa. Da han altsaa var kommen hjem, gjorde han strax Anstalter til Reisen op i Biergene, og begav sig faa Dage derefter paa Veien. Da han nu var kommen til det Sted, som Vaulundur havde betegnet ham, delte han sine Folk i trende Hobe, sendte derpaa de tvende af disse et afsides Sted hen, og besluttede saa, med den ene Hob, at gaae ind i Bierget, dersom Kobbernøglen vilde gjøre sin Virkning. Til den Ende gav han den til een af sine dristigste og fortroligste Mænd, hvilken han befalede at sætte den imod Biergvæggen. Da nu denne havde efterkommet dette, revnede til deres store Forundring Fieldet sønder fra oven til neden. Men da nu Kongen befalede sine Mænd at gange did ind, da var det nær gaaet dem alle galt. Thi Jorden, som lod til at være bevoxet med grønne Urter, var ikke andet end et bundløst Kiær, hvorudi strax adskillige af hans Mænd styrtede, og først den, som havde Nøglen ihænde. Af de som ey qvaltes i Kiæret, omkomme Nogle paa en endnu mere ynkelig Maade. Thi grønne Ædderslanger, som hang under Loftet i Form af Chrystaller, dryppede deres Gift ned paa dem; hvilket opløste deres Jernbrynier, og trængte ind i deres Legemer, saa at de pludseligen maatte opgive Aanden. Kun med Nød og Neppe slap Kongen og nogle faae af hans Mænd med Livet; thi de havde holdt sig længst tilbage. Da de vare komne ud, lukkede Bierget sig pludselig. Konning Nidudr var over denne sælsomme Begivenhed bleven saa svag af Skræk, at hans Mænd maatte bære ham hen paa Mosset, under et stort Træe, hvor han endelig kom til sig selv igien. Derpaa sagde han: Det er vel at Ingen i de andre to Hobe har været med, eller veed noget af Udfaldet; thi skiønt jeg for al Verdsens Guld ikke selv end een Gang vilde sætte mit kongelige Liv i Fare for disse Gøglerier og Trolddomskunster, saa er dog Begierligheden hos mig efter at vide hvordan det vil gaae, naar man bruger de andre tvende Nøgler, saa stor, at jeg hverken kan eller vil dæmpe den. Tag du derfor, min hin gode Ven Storbiørn! disse Nøgler, og giv hver Hob sin, og siig dem, det er min Villie at de skal forfare, ligesom jeg haver begyndt; men mag det saa, at den ene Hob ikke seer Udfaldet paa den Andens Foretagende. Storbiørn sagde: Giv mig kun Nøglerne, Herre Konge! Og skal jeg vel vide at mage det paa det Bedste. Og om end Troldene nok saa argeligt have deres Spil, saa frygter jeg dem dog ikke, og vil selv være med. Dette tyktes Kongen vel at være. Gik derpaa Storbiørn bort, og kom til de andre tvende Hobe og sagde dem Kongens Bud; hvorpaa den Ene blev tilbage igien, men den Anden gik med Storbiørn til Fieldet. Da de nu vare komne derhen, gav Storbiørn Jern-Nøglen til een af Mængden, og bad ham sætte den mod Væggen; og da nu Væggen, efter Sædvane, var revnet, befoel han dem gaae ind. Men neppe vare de Halve af dem gangne ind i Hulen, førend en Biergstrøm, skummende og med megen Vælde, som en blaa, fraadende Slange, styrtede sig frem, saa at de fleste druknede, og paa denne Maade maatte lade deres Liv. Nu sagde Storbiørn, at de som vare blevne tilovers, hvilke kun var saare faae, skulde begive sig hen til Kongen og sige ham hvordan det var tilgaaet, samt blive der; men selv gik han nu til den tredie Hob og vandrede med den til Klippen, og gav en Mand Nøglen, og befoel dennem at gaa dristelig frem; men selv holdt han sig mellem de Bageste.

Da nu Fieldet var revnet, bød han Mændene gaae ind; og saa gjorde de; og mærkede til intet Ondt; men Væggene vare overalt rigtbesprængte med Guld og røde Ædelstene. Da nu Storbiørn mærkede, at der ingen Fare var paa Færde, men tvertimod saae det meget Guld, som forblindede hans Øine, glemte han al sin Frygt og gik ind i Fieldet med de andre. Foer der da pludselig, med megen Bulder og Brag, i store Bugter og Krumninger en blodrød Lue frem, med Røg foran sig, ret som en sprudlende Drage, og qvalte og fortærede dem alle, uden en eneste Træl, der ikke turde gaae ind med, og som nu kom tilbage til Kongen og fortalte hvad hændet var. Da Konning Nidudr havde hørt dette, befoel han strax sin Hest at fremdrages, samt sin liden tilbageblevne Flok at skynde sig hiem med ham, over Hals og Hoved til Kongsgaarden.

Imidlertid havde Vulundur siddet rolig og ufortrøden, i sit Værksted paa Sævarsted; og da Kongen havde befaleet ham at smedde sig en Rustning af pure Guld, inden han kom tilbage, saa havde han hverken hvilet Dag eller Nat. Paa denne Maade havde han da nu ogsaa bragt et Harnisk, en Hielm, et Skiold og et par Brynhoser tilveie, hvis Lige ikke vare seete. Kongen havde ogsaa ladet indbyde mange mægtige og velbyrdige Mænd til sin Gaard, den Dag han kom hiem, i den Tanke at forfærde alle Tilstædeværende med det store Bytte af rige Skatte, som han haabede at hente sig. Til den Hensigt var ogsaa Guld-Rustningen bestemt. Da nu Konningen kom hiem, mødte ham Dronningen hans Hustrue og Baudvild hans Dotter, ved Borgeled, og fortalte ham at Salen var fuld af fornemme Giester, spurgte ham tillige heel begierligen hvordan Sagen var løbet af, og om han havde gjort et godt Bytte? Tillige sagde de ham at Guld-Rustningen var færdig og laae i Vaabenhuset, hvor han kunde drage den paa sig, inden han traadde ind for Giesterne. Kongen var knap paa Ord, sagde at det var vel, og at de kun skulde gaae ind, han vilde komme bagefter; siden skulde de faae Alting at vide. Derpaa gik Dronningen ind i Salen med sin Dotter og skienkte for Giesterne, men Kongen gænger ind i Vaabenhuset og drog paa sig Rustningen og satte Hielmen paa sit Hoved, der var saa tung at han neppe mægtede at bære den. Derpaa tog han det gode og fortræffelige Sværd som Vulundur forhen havde gjort, hvoraf Haandfanget var besat med de blaae Ædelstene; gik saa ind i Salen blandt Giesterne, og satte sig i Høisædet. Over dette Syn bleve Jarlerne og de øvrige Kæmper saare forbausede; og troede de fast at skue Thor fra Thrudvanger, da Kongen traadde ind; men da de skuede nøiere til, bleve de snart satte ud af denne Vildfarelse; thi hans Ansigt, som var lidet, magert og blegt, havde Intet tilfælles med den drabelige Strids-Gud uden Indfatningen. Imidlertid forundrede de sig meget over den rige Pragt, saavelsom over de Smykker og Ædelstene hvormed Dronningen og hendes Dotter vare prydede, hvilket især klædte den Sidste vel, som var saare skøn, men hoffærdig og grum, som Moderen. Da de nu alle havde holdet et prægtigt Maaltid, og Miødhornene vare vandret lysteligt bænkom, adskillige Gange, bleve de alle muntre, og bade Kongen at sige og vise dem Ophavsmanden til denne kostbare og meget kunstige Pragt. Da nu Nidudr havde drukket meget, og saaledes mistet endeel af sin sædvanlige Mistænkelighed, og da han desuden higede efter som snarest at kunne udføre den Hævn, han havde tiltænkt Vulundur, for sit mislykkede Foretagende og det Nederlag han havde lidt paa sine Mænd, saa overantvordede han Nøglen til Fangetaarnet til en Jarl, som Eyvind heed, samt tvende andre Mænd, og befoel dem at bringe Vulundur hid; læggende den Advarsel til, at hvis der manglede et Gran Guld, naar han kom der næste Gang, da skulde det komme dem dyrt at staae. Ligeledes befoel han dem at udrette hans Befaling som skyndeligst. Kongens Mænd ginge altsaa og satte sig i Baaden, og foer over til Sævarsted. Paa Veien faldt den Ene af dem i Vandet af Drukkenskab, ham lode de Andre ligge, for ikke at spille Tiden, og komme saaledes i Hast til Fængselet, hvor de funde Vulundur beskieftiget med at arbeide, som sædvanlig. Toge de da og bunde Hænderne paa ham og lagde ham i Baaden, og førte ham i Hast til Kongens Gaard; der bare de ham ind, sort af Kul og Støv som han var, og satte hannem til Skue for Giesterne. Hvorpaa Eyvind Jarl gik frem for Kongen og sagde: Have vi nu saaledes efterkommet din Villie, og ville vi nu skynde os tilbage, for at tage Guttorm op, der faldt i Søen, men som vi lode ligge til vi havde fuldført

vort Ærinde, for ikke at gjøre dig Tiden lang, Herre Konge! Nidudr sagde: Lader hannem ligge! Er han ikke druknet endnu, drukner han aldrig; men for Eders Huldskab og Hengivenhed for mig, modtager disse Gaver. Hvorpaa han hængte dem hver en Guldkiæde om Halsen. Giesterne forundrede sig meget over den krogede Krøbling, der kunde gjøre saamange mærkelige Ting. Nidudr sagde: Denne Dværg har eengang været en statlig Kæmpe, før og velbaaren; men jeg har gjort ham træt af at staae sin hele Livstid. Dronningen og hendes Dotter forhaanede ham ydermere og sagde: Ilde skulle de finske Møer lide saa magelig en Beiler, Vulundur! Og ilde vilde du nu være stædt i Kamp med de overskaarne Haser. Vulundur sad ganske stil og taalte rolig alle disse Forsmædelser, indtil een af Kongens Sønner tog et Stegebeen og kastede ham det i Panden. Da blev Vulundur vred, greb det igien og hug det til Nidudr saa at Fiederen, hvormed Kongen havde fastspændt Hielmen, brast, og den faldt ham af Hovedet. Giesterne sagde at det var en drabelig Gierning af en Krøbling, og bade Kongen at han skulde lade ham føre med Fred tilbage til sit Buur. Men nu reiste Kongen sig og sagde: Ondt haver han alt noksom bedrevet, og er det Tid at han nu ogsaa faaer sin Straf. Fortalte dem derpaa sin hele Reise til Bierget og alt det Koglerie, som der havde mødt ham, samt sine Mænds onde Skiebne. Da Giesterne det hørte, sagde de: at det var billigt slig en arg og skadelig Trolld fik en skiellig Straf. Hvorpaa Nidudr sagde: Let kunde jeg berøve ham Livet, men liden vilde denne Straf være, da en saa uselig Krøbling maatte ansee det for en stor Lykke at døe. Da jeg desuden endnu haver af Guld et klækkeligt Forraad, saa vil jeg lade ham leve, for at bruge ham; men for at han dog ikke skal sige at han ustraffet har tilført mig saa stor en Skade og Forsmædelse, saa fører ham bort, mine Trælle! og stiunger ud hans ene Øie; thi han kan vel herefter arbeide ved eet Lys.

Alt hvad nu Vulundur søgte at bevidne sin Uskyldighed, saa hialp det ham plat ud intet; ja Baudvild, Kongens Dotter, var saa forbittret, at hun selv tilbød sig at stiunge hans Øie ud, da hun var øvet i Lægekunsten og forstod sig vel paa at forbinde Saar.

Vulundur blev nu bragt ud i et andet Kammer, afsides, og bundet fast, at han med Hovedet ikke kunde bevæge sig; hvorpaa Baudvilde med et blankt Jern kom frem, for at udstikke hans Øie. Da nu Vulundur saae hende komme og mærkede hvad hun havde isinde, da hævdede han sin Stemme og sagde: Arm og ussel er jeg tilvisse bleven, siden jeg kom i Konning Nidudrs Vold; og vel troer jeg at han lader det ikke blive derved, thi større Niding end han findes der ikke paa den hele Jord, hvortil ogsaa Naturen har tegnet ham, da den gav ham det grumme og skiændige Aasyn. Men du, o Møe! vanær ikke Freya, som laante dig sin Skiønhed, ved at træde den bruneste Trolldhex i Niflheim ind i Embedet. Det sømmer sig din fagre og saare hvide Haand at fatte om en Rose, eller en anden af de smaae Blomster, som voxer paa Marken, og ikke at føre et saadant skammeligt Morderstaal, hvormed du nu truer mit Øie. Lad dig derfor bevæge af min Bøn, thi til dig vanærer det mig ey at bede, og lemlæst mig ikke mere end jeg allerede er lemlæstet. Jeg strænger dig høit ved alle Guderne at jeg er uskyldig i din Faders Gienvordigheder i Dag. Skiønt nu vel slige Ord burde have ynket den meest glubende Biørn eller Ulv udi Skoven, og bragt den til Medlidenhed, meget mere et qvindeligt Sind, saa havde de dog aldeles ingen Magt over den grusomme Kongedatter, der, ligesom en giftig Slange med truende Braad, nærmuede sig, for at give hannem det smertelige og forsmædelige Saar. Efterat hun nu altsaa først havde befalet een af Trællene at holde med Haanden over hans andet Øie, da hun ikke kunde taale hans skarpe og med Undergang truende Blik, saa stak hun Øiet ud, og lod det falde udi et lidet Guldbæger, hvilket hun bragte ind for Kongen, efter at hun først havde forbundet Saaret med lægende Urter. Fra dette Øieblik taug Vulundur stille, og sad i dybe Tanker hensiunken i sig selv; hvorpaa Trællene atter førte ham over til Sævarsted.

Da nu Vulundur igien sad overladt til sig selv og sit Arbeide, med et Øie over den ene, og et blodigt Saar over den anden Kind, da sukkede han og sagde: Ti Gange værre end før er jeg nu

tilredt! Mere og mere lemlæste de mig, og min Harme bliver daglig ligere en Qvindes afmægtige Forbittrelse. Hvad Havfruen sidst sang om Farverne, oplivede min nedfaldne Siel med et dunkelt Haab, men Nidudrs Nidingsfærd og hans Dotters Grumhed har udslettet det igien, og er mit eneste Ønske kun nu, ved en hurtig og brad Død, at komme til Odin i Valhalla, eller i det Mindste med de forløste Trælle til Thor i Trudvanger. Men først I trende dybtstirrende Møer! Du Urd! Og du Varande! Og du Skuld! Hevn! Hevn over Nidudr og hans ganske Huus!

Maa nu vel dette gamle og ærværdige Sagn, hvis fierne og halv hendøde Toner jeg, saa godt det stod til mig, har samlet i min Siels Øre, og udfyldt med hvad en indvortes Stemme sagde mig var udslettet af Tidens Haand; - maa nu vel det ansees for et besynderligt Speil paa Livets underlige Spil med sig selv; saa at hvad der bærer Spiren til Fordærvelse i sig selv, vel maa gaae til grunde, hvad derimod lever i en bestandig Fred med sig selv, og hvis Fiende kun udvortes er sat, det seirer tilsidst, naar det med Taalmod og Sindighed udholder Nødens Time.

Det hændte sig nemlig engang, som Vaulundur sad om Natten i de sædvanlige bedrøvelige Tanker, da han ikke kunde sove, at han fra sit Vindue saae tvende røde Lys langt ude paa Søen, som bevægede sig op og ned, henimod hans Taarn. Da han mærkede det, sagde han: Sikkert er dette atter noget af Nattens Blindværk, som kommer for med uforstaaelig sælsom Sang at bevæge mig til at beholde Livet, og saaledes længer at bære min Ulykke. Mens han gjorde disse Betragtninger, hørte han Nøglerne rasle i Fængselsdøren, og Nogen tale sammen udi Forstuen; paa Røsten hørte han at det var Konning Nidudrs Sønner, Gram og Skule. Skule sagde til Gram: Først ville vi begiere Nøglen af ham til Guldskrinet, og naar vi have taget ud hvad os godt synes, saa ville vi slaae ham ihjel, paa det han ikke skal forraade os for vor Fader, naar han kommer hjem. Da Vaulundur det hørte, greb han flux en stor og skarpsleben Brydeøxe, som laae ved Siden af ham, og glemte den bag sit Sæde. Derpaa traadde Kongens Sønner ind i Fængslet, af hvilke den ældste, Gram, gik henimod Vaulundur og sagde: Vor Fader, Konning Nidudr, er paa en Reise oppe i Landet. Da nu hans store Gierrighed ikke tilstæder ham at give os, sine Ægtebørn, hvad os tilkomme, saa ere vi selver i Nat hidseilede, for at bemægtige os noget af Skatten, hvortil du skal give os Nøglen, og sværge paa at du ikke vil forraade os; eller vi ville slaae dig ihjel. Vaulundur sagde: Kiere Herrer og Kongesønner! Vel haver Arbeid og Elendighed næsten ganske nedbrudt saavel mine Siels- som Legemskræfter; men dog haver Ulykken endnu ikke gjort mig saa vanvittig, at jeg skulde sætte mig imod Eders billige Forlangende, hvilket desuden vel ogsaa kun lidet vilde nytte mig. Hvorfor jeg strax her flyer Eder Nøglen til Kisten, samt gjør Eder den forlangte Eed, i de høye Guders Navn, at jeg ikke skal forraade Eder. Hvorpaa han flyede dem Nøglen, og sagde: Aabner den Kiste der staaer her jevnside mig; der vil I tilfulde finde Maalet for Eders Ønsker. Brødrene toge nu Nøglen og aabnede Kisten, i hvilken der laae meget Guld. Af denne Glands bleve de strax saa forblindede og indtagne, at de, for at betragte Skatten nøiere og mætte deres Øine derpaa, satte sig begge paa Hug, med Hovederne udludende over Kisteranden. Da Vaulundur det saae, greb han pludselig sin Øxe, løftede den høit op og slog med eet Slag begge Hovederne af de tvende Brødre, saa at de fulde ned i Kisten; men Legemerne styrtede tilbage hen ad Gulvet i det udstrømmende Blod. Derpaa lukkede Vaulundur Kisten til og sagde: Mætter nu Eders Øine! Hvorpaa han grov et dybt Hul under Leergulvet, og nedgrov deri de døde Kroppe. Da han nu af de tvende Brødre havde hørt, at Konning Nidudr var paa en Reise, hvorfra han ikke saasnart kom hjem, og at altsaa Ingen saasnart vilde forstyrre ham, da tænkte han: Skiønt denne Slange-Æt fra Niflheim ganske har berøvet mig min Kraft og min Dannished, og gjort mig til en verkbruden Træl, ja forenet sig, for med onde og skammelige Ord at bespotte mig og forøge min Skiendsel, saa skal jeg dog nu midt i min Afmagt tage en gyselig Hevn; haaber ogsaa at det ikke bliver derved, men at det kun er det første Beviis Nørnerne give mig paa at de ikke have lukket deres Øren for mine hævnraabende Bønner. Derpaa aabnede han atter Kisten med Guldet, og tog Hovederne ud,

hvoraf han saugede Hierneskaallerne og blegede dem i Solen, hvorpaa han indfattede dem i Guld, og gjorde dem til et Par kostelige og sieldne Drikkekar. Lindserne i deres Øine vidste han ved Tilsætning paa en forunderlig Maade at hærde, hvorpaa han ligeledes indfattede dem, som om de kunde været de kostbareste Karfunkler, og satte dem i tvende Armbaand. Men deres Tænder, filede han runde, som Perler, og gjorde et Halsbaand deraf.

Da nu Konning Nidudr kom hjem fra Reisen og besøgte Vaulundur, forærede denne ham Drikkeskaallerne, og sagde, at det var et Par sieldne Muslingeskaller, som af Søen vare drevne ind under hans Vindue paa Holmen, og som han med stor Besværlighed havde faaet bragt ind i sit Fængsel. Til Dronningen gav han Armbaandene med Øienstenene; men Halsbaandet med Tænderne gav han Baudvild. Herover bleve de alle Tre saare glade, da de meente at være komne i Besiddelse af sieldne Klenodier.

Da nu Gram og Skule endnu bestandig bleve borte, og nogle Færgemænd een Dag bragte deres Baad, som de havde fundet at tumble tom omkring paa Havet, saa troede Konning Nidudr fuldt og fast at de vare druknede, paa en liden Søefart; lod derfor anrette et stort Giestebud, hvortil han indbød de fornemmeste Mænd i sit Rige, for at drikke deres Grav-Øl. Til den Ende bleve de kostbare Skaaler ombaarne; ligeledes havde Dronningen og hendes Dotter Baudvild smykket sig, den første med Armbaandene, den anden med Halsbaandet, og desforuden med den skønne Guldring, som hendes Fader havde givet hende, og som han fordum havde taget af Bastbaandet, i Vaulundurs Gaard. Giesterne bleve atter meget forundrede over al den Herlighed, som Kongen, samt hans Hustrue og Dotter havde at fremvise, og blev der drukket svarligen til langt ud paa Natten. Men ved Midienat, ret som Hanen goel, blev Glæden pludselig forstyrret; thi Konning Nidudr, som just vilde sætte een af Skaallerne til Munden, følte sig pludselig betaget af en ganske usædvanlig Hovedpine. Dronningen, som aldrig kunde blive kied af at betragte de skønne Armsmykker, følte pludselig den græseligste Smerte i sine Øine, tilligemed en stor Forfærdelse; thi ved de døsiges Lys, som man havde glemt at pudse, straalte de formeente Edelstene saa sælsomt og forunderligt, at hun ikke kunde holde det ud. Baudvilde, Kongens Dotter, som sad med Halsbaandet, følte sig ogsaa paa eengang overvældet af den heftigste Tandværk; saa at Giesterne pludseligen maatte bryde op, og de kongelige Frænder lagde sig tilsengs, hvor de dog ingen Husvælelse nøde, førend Dagen brød frem.

Da det nu blev Dag feilede dem aldeles Intet; de troede altsaa at det kun havde været en Virkning af den usædvanlige Nattevaagen. Men Baudvilde var hele Dagen igiennem usædvanlig nedslaaet; thi ved den hurtige Afklæden i Aftes, havde hun glemt at tage Guldringen af sin Arm. I de heftige Tandsmerter havde hun i Søvn stødt Armen mod Væggen, og brukket nogle Zirater istykker paa Ringen. Da den nu var giort overmaade kunstigt og var af stor Værdie, turde hun ikke aabenbare dette for sin Fader, som var en hidsig og grum Mand; ligesaa lidet turde hun sige Moderen det. Da det nu lakkede mod Qvel, gik hun ud i Lunden, som omkrandsede Strandbredden, fra hvilken hun kunde see over til Vaulundurs Fangetaarn. Ak! tænkte hun da, dersom jeg nu ikke havde tilføiet denne Træl saa stor Forsmædelse, saa kunde han nu vel hielpe mig. Men da Baudvild forresten besad et mandigt og uforsagt Sindelag, saa tænkte hun videre: Jeg vil, naar det bliver mørkt, løse Baaden, tage et Par smaa Aarer, roe mig selv over til hans Buur, og true ham til at gjøre mig Ringen istand; sætter han sig derimod, da skal jeg vel vide at hævne mig, og vil det ikke falde mig vanskeligt at tvinge en lænket Krøbling. Da det nu var bleven temmelig mørkt, og hun ikke behøvede at frygte for at blive seet eller forstyrret, satte den modige Baudvilde sig i Baaden, der var lænket til en Pæl ved Stranden, og til hvis Laas hun havde listet sig Nøglen; roede sig derpaa uforsagt og rolig ud paa Dybet. Da hun omtrent var kommen den halve Vei, hævde en gammel Nøkke, med et langt Skieg af Tang, sit Hoved op over Havfladen, i det han med den ene Haand standsede Baaden; og qvad:

Havet er bedrageligt!
 Mere bedragelig
 Fangen Mands Troe.
 Ey han bøder paa
 Brustne Smykke,
 Snarere røver han
 Dig et bedre!

den gamle Nøkke med Aaren paa Hovedet og sagde: Synk tilbunds Tang-Skieg! Thi hverken hun eller hendes Forældre troede paa Guderne, eller de Varsler hvorigiennem de ofte ligesom advarer Menniskene. Saaledes kom hun da nu til Vulundurs Taarn, som hun aabnede med en ligeledes tillistet Nøgle. Neppe havde Vulundur seet hende, førend der strax opstod et Anslag i hans Hoved, hvis Iværksættelse tyktes ham at ville være den kraftigste Hævn. Tiltalte han derfor Baudvilde meget venligen, bad hende sidde ned, og lovede i en Hast at gjøre Smykket istand igien; men for at Arbeidet skulde gaae hurtigt, sagde han: maatte hun træde Blæsebælgen. Baudvilde sagde: Hvoraf kommer det at disse Blæsebælge ere overstænkedes med Blod? Vulundur svarede: Det er af et Par unge Sælhunde, som længe have drillet mig, men som det endelig lykkedes mig at fange, da de mindst ventede det. Bad hende derpaa træde Bælgen vel. Da hun nu over dette Arbeid var bleven baade træt og tørstig, rakte han hende et Ølbæger, i hvilket han havde krystet døsiggjørende Urter. Dette uddrak hun flux, satte sig derpaa til Hvile paa en Bænk og faldt strax i Søvn. Da nu Vulundur mærkede at hun sov fast nok, filede han Lænkerne af sig og fik sin Villie med hende, hvorpaa han sagde: Gak nu hiem til din Fader og siig ham, at nu dør Vulundur rolig og trøst; thi skønt han paa en skiendig Maade har tilredet og svækket mig, og berøvet mig alt mit Gods, saa har jeg dog midt i min Afmagt hævnnet mig over ham og hans Æt, paa den kraftigste Maade. Lad ham vide, at de Drikkeskaaler han saa begierlig fylder med Miød og lader vanke omkring, naar han har Giester hos sig, ere hans kiødelige Sønners, Grams og Skules, Hierneskaaller, hvilke jeg haver dræbt med egen Haand, og nedgravet her under Leergulvet; ligesom det ogsaa er deres Blod hvormed du seer disse Blæsebælge at være besprængte. Dog de vare ubetydelige Mænd, heller ikke var hans Kierlighed til dem saa stor, at jeg skulde holde deres Død for Hevn nok, mod den store Forsmædelse og Ondskab, mig var tilføjet. Men nu er jeg noksom og tifold hevnet! Thi du, som berøvede mig det kostelige Klenodie mit halve Syn, uagtet min ynkelige Bøn, dig haver jeg nu berøvet det som kosteligere er. Og neppe vil nu Nogen af de mægtige Konger, som din Fader i Tankerne haver anseet for dine Beilere, faae Lyst til at ægte dig, der er krænket af hans ussleste Træl.

Baudvilde smilte med et grumt Ansigt og sagde: Disse tykke Mure have ligesaa lidet Tunger, som Øine. Hvad der er skeet bliver en Hemmelighed hos mig, som jeg dræber med dig. En hemmelig Hevn er ingen Hevn, faer altsaa uhævnnet til Niflheim, Forræder! Hvorpaa hun tog et Spiud og stak med det efter Vulundur. Men Vulundur undgik Stødet, greb Baudvilde, bandt hendes Hænder og Fødder og kastede hende ud i Baaden. Derpaa lukkede han Døren, tog en stor Guldplade, og indgravede deri alle sine Bedrifter, samt sin Hevn; hvorpaa han opstillede den saaledes at den maatte falde Nidudr i Øinene. Da det var skeet greb han Spiudet og raabte: Nu er min Time kommen! Hvorpaa han satte det mod Væggen for at styrte sig deri.

Da hørte han langt borte en sagte og sød Sang, ledsaget med Strængeleeg; og skønt det allerede var høi lys Dag, og Himlen var reen og blaa uden Skyer, saa han dog fra Østen en stor, funklende Stjerne, hvis Glands Solen ikke mægtede at svække; ligeledes blev han, til ikke liden Forundring, i det klare utaagede Veir, en stor og i alle Farver stærktspillende *Regnbue* vaer, som hvalte sig fra den Kant i Østen, hvor han saa Stjernen glimte, og sank ned i Havet, ligefor hans Buur. Vulundur glemte ganske sit Forsæt, ved dette saare skønne og høist behagelige Syn, og steg op i Vinduet. Her voxte nu hans Forundring ydermere. Thi

Blomsterknopperne hisset paa Jordtungen, som i den tidlige Vaar nyligen vare brudte frem, udfoldede sig synligen mere og mere, alt som Stiernnen kom nærmere; og skiønt der var et langt Stykke Vei mellem Taarnet og Jordtungen, saa kunde han dog fornemme den søde Lugt af de unge Roser, som aabnede sig ved Stiernens Glands. Endelig, da den var kommen mod Enden af den dalende Regnbue, saa han, at hvad han havde taget for en Stierne var *Freyas* straalende *Guldkarm*. Paa Karmen sad den høye Asynia selv, i al sin Pragt og Herlighed, og ved hver Side af hende tvende Møer, som han endnu ikke kiendte. Freya selv havde et stort, blaat, bølgende Klædebon om sine hvide Skuldre, som flagrede langt tilbage og tabte sig i den rene Himmel. Møen paa venstre Side havde en underlig Dragt af friske, sammenhæftede Blade og grønne Krands; men den, der sad paa høire Side, var iført en rød Dragt. Vulundurs Hierte bankede høit. Thi meget ligere tyktes ham de trende Gudinder paa Guldkarmen at være Guldklumpen med Ædelstenene, han og hans Brødre fordum havde fundet i Finmarken, end Møerne, paa Marken med de gule Blomster, havde været. En Skare af hvide, lyse Alfer omsvævede Karmen, medens den bevægede sig frem; Nogle af dem spillede, Andre sang, atter Andre frembragte en mild Kiølning, ved at flagre med de brede Svanevinger. For Karmen vare tvende store Vildkatte, der i Vext og Udseende fast lignede Pantherdyr, forspændte, som paa en sindrig og billedrig Maade gave tilkiende, hvorlunde det sømmer sig Vellysten at være den rene Elskovs Slave, i det den tillige, ved sin ubændige Higen, skynder den frem. Da Karmen var kommen til Regnbuens Ende, blev Vulundur hartad forfærdet; thi det lod som om den vilde styrte sig ned i det bundløse Hav. Men denne Frygt blev ham snart betagen; thi en anseelig gammel Mand og Qvinde skiøde sig op fra Havsens Bund, omringet af mange skiønne Havfruer. Den anseelige gamle Mand var Havguden *Ægir*, Qvinden hans Hustrue *Ran*, og de unge Havfruer vare hendes Døttre. Ran, som ellers altid pleiede at have en mørk alvorlig Mine og et Næt i Haanden, hvori hun fangede de druknede Mænds Legemer, havde idag ikke dette Næt, og saa mild ud. De unge, smidige Havfruer, hvis lange Haar alle vare indflettede med Siv, og snoede sig rundt om deres smekke Legemer, havde imellem sig en ung Hval. Hen paa denne Hval kiørte Freya fra Regnbuen. Hvor paa Alferne gave sig til at flyve oven omkring hende, men neden omkring svømmede Havfruerne, blandt hvilke Nogle greb i Harpen og sang, hvilket lød, som naar milde Vaarbølger slaaer op paa Strandbredden, søger tusinde Udveie tilbage, giennem de smaae runde Stene, og skummer imellem Sivblomsterne.

Saaledes kom hun da nu til Vulundurs aabne Fængselsdør, med de skiønne Qvinder, der sadde ved Siden af hende, hvoraf Vulundur, da de komme nærmere, strax kiendte den i det røde Klædebon at være hans kiære Hustrue *Alvilde*; kunde derfor ikke tale, men stod blot maalløs med udstrakte Arme, i det Taarerne runde ned af hans blege Kinder. - Da nu Karmen var kommen lige for Fængselsdøren, holdt Hvalfisker stille. Hvor paa Freya steg ned med *Alvilde* ved Haanden, som hun ledte frem for Vulundur og sagde: Din Trængselstid er nu forbi, Vulundur Finnesøn! Den Spot og Spee, som dig vederfaret er, haver du selv hævnnet, men den Lykke, som dig herefter skal vederfares, bringer jeg. Den er dig ogsaa allerede for nogentid siden spaaet af en Havfrue, og vil du erindre dig hvad hun sang om Farverne, om Kierlighed fra Himlen, og om den smilende Sommer. Denne din Sommer skal nu blomstre; og skal din rødmende og luende Ædelsteen herefter bryde frem igiennem og lege med *alle Farver*, uden hvilket Spil den ogsaa kun vilde røbe et dødt og glædeløst Liv. Her haver du din *Alvilde*, som Odin i Hlidskialf, paa min Forbøn, nu skienker dig for din hele Livstid; og naar du eengang dør, da skal hun tage dig i sine kierlighedsfulde Arme og svinge sig op med dig til Valaskialf, hvor du skal smedde straalende Drikkehorn og Harnisker for Guder og Einheriar! Der paa vinkte Freya den skiønne Qvinde frem, i den sælsomme grønne Dragt af sammenflettede Blade. Hun havde en af Jorden opgravet Rod i den ene Haand, og en skarp Kniv i den Anden. Da hun nu kom frem, skar hun nogle smaae Skiver af Roden og lagde dem paa Vulundurs overskaarne Ankelsener, samt paa hans udstukne Øie; derpaa tog hun nogle Blade af sit Skiørt og lagde derover, hvorefter hun aandede derpaa. Da sagde Vulundur: Nu

føler jeg fuldvel at den hulde *Eyr*, Lægekunstens milde Disa, haver lagt Haand paa mig. Freya smilte i sit himmelblaae Klædebon og sagde hertil: Naar Sielen har en vis og virkelig kier Gienstand, da kan *Eyr* læge, og Freya lyksaliggjøre Hiertet i dennes Følgeskab; men uden den maatte de hver for sig blive grumme Valkyrier, som Svanhvide og Alrune, der ikke lade sig nøie med blot at dræbe paa Valpladsen. Da hun havde sagt dette, traadde hendes Møe, den hin blide *Siøfna* frem, med de hulde Blik og de halvtillukkede Øienlaage, og med Valmuekrandsen over de mørke Lokker. Hun rørte med sin Finger ved Vaulundurs Øye, hvorpaa han faldt hen i en mild Søvn. Derpaa bragte Alferne ham over Vandet, hen i en frisk Løvhytte midt i Skoven. Baudvilde løste de af hendes Baand og lod Baaden drive til Land.

Vaulundur sov nu sødt; men hen ad Dagningen havde han en underlig Drøm. Det kom ham for, som om han laae i sin kiere Hustrue Alvildes Arme, og at i det samme Slagfidur og Eigil traadde frem for hans Seng, med bedrøvelige, blege Kinder, blodige, og med sammenfoldede Hænder, stirrende paa ham.

Da de saae hans Lyksalighed smilte de, og han mærkede det var dem kiert. Slagfidur, den Ældste, stod ham nærmest, og bøiede sit Hoved hen over hans Leie, bestandig vinkende, som om han vilde tilkiendegive ham Noget. Eigil var længere borte. Han havde sat sig paa en Steen udenfor Hytten, og talde uophørlig; men saa sagte, forvirret, og Ordene saa hurtigen i hverandre, at Vaulundur ikke kunde forstaae et Ord. Da nu Vaulundur vaagnede, fandt han sig virkelig i sin kiere Hustrue Alvildes Arme. Men i det han hævede sine Øine i Veiret, saae han over sit Hoved en grøn, stor, gyngende Green af Løvhytten, netop i samme Stilling, som han troede at have seet sin Broder Slagfidur, og ligesaadan vinkende. Eigil talede endnu bestandig de forblummede, sagte, hurtig paa hinanden følgende Ord. Da nu Vaulundur vendte sit Hoved til Udgangen af Løvhytten, mærkede han, at hvad der havde givet Anledning til Forestillingen om Eigil, var et lidet Kildevæld, som rislede lige forbi Hytten. Over alt dette kom Taarerne Vaulundur i Øinene; thi han havde elsket sine Brødre høit, og gierne ønsket dem den samme Lykke, som han nu selv besad.

Nu vaagnede ogsaa Alvilde, og da hun havde omfavnet sin Husbonde sagde hun: Udentvivl, kiereste Husbonde! vil du finde dig styrket efter denne Søvn, og ved dine forrige Kræfter. Gak derfor nu hen til Nidudrs Gaard. Han sover endnu, og veed Intet af hvad der er hændet. Men paa det at Ingen skal kiende dig, og hindre dig Giennemgangen, men holde dig for een af Kongens Tienere, saa tag denne Kaabe over din Rustning. Siig ham derpaa at Vaulundur er brudt ud af sit Fængsel, og spørg ham hvad man nu skal gjøre? - Om dette Forslag syntes Vaulundur vel. Han klædte sig i sit Harnisk, tog derpaa Kaaben over sig, og kom saaledes uforhindret ind i Kongens Sovekammer, da Drabanterne ved Døren holdt ham for at være een af hans Tienere. Vaulundur traadde frem for Kongens Seng. Nidudr laae og sov og skielvede i Søvn. Vaulundur raabte: Vaagner op, Konning Nidudr! Nidudr vaagnede og sagde: Hvo vover at vække mig af min kongelige Søvn? Vaulundur sagde: Vredes ikke, men en sælsom Hændelse er skeet igaar, som maatte mældes Eder. Hvi haver I ikke for længe siden dræbt Vaulundur, saa var ikke det skeet, som nu er skeet. Nidudr sagde: Nævner mig ikke dette Navn! Jeg frygter ham midt i hans Usselhed, thi siden han sendte mig de kostbare Skaaler, er jeg bleven betagen af en stærk Feber, som ikke vil forlade mig. Mit Hoved fryser og Tænderne klapprer i min Mund. Vaulundur sagde: De Muslingskaller disse Skaaler ere giorte af, vare dog intet imod de Perler, som de have hvælveth over, thi de vare Eders Sønners Pandeskaller, Herre! Deres Legemer kan I finde nedgravet under Blæsebælgen i Vaulundurs Værksted, men Eders Dotter svømmer omkring i en Baad paa Dybet, hvis sammenhobede Bølger dog ikke vare nok til at aftvette hendes Skamplet. Derpaa fortalte han hannem vidtløftigen alt hvad hændet var; kastede derpaa Kaaben tilside, drog sit Sværd og raabte med høy Røst: Og nu er jeg selv kommen herhid, du Niding! for at give dig dit Banesaar! Hævede

derpaa sit Sværd for at slaae Nidudr ihjel. Men Nidudr var alt død af Skræk; og foer saaledes til *Hel*, hvor han nu betaales, for alle sine Ildgierninger.

Baudvilde, da hun vaagnede, styrtede sig i Søen, men Dronningen tog Gift til sig, da hun hørte hvad der var skeet. Herpaa udraabte Almuen Vaulundur til Konge over alt Nidudrs Land. Han regierede i mange Aar, og var en ligesaa giefmild og sindrig Regent, som en duelig Krigskæmpe. Han døde i en graae Alder, og ligger begravet i en Høi, midt i Ulfsdalen, hvor hans Gaard skal have staaet. Inden i Høien finder man, endnu den Dag i Dag, en fiirkantet Bygning af store Kampestene. Paa Stenen mod Norden, er der udhugget en Mand, med sammenlængede Been, som smedder et Sværd. Her holdtes ogsaa i mange Aar et Offer, og blev han anseet som en Gud efter sin Død, da man troede at hans Hustrue Alvilde, efter Freyas Tilsagn, havde hævet hans Siel i sine Arme op til Valhalla. Alle Smedde, naar de foretog sig et svart Arbeide, anraabte gemeenlig først Vaulundur; og havde man for nogle hundrede Aar siden i Sverrig, i det kongelige Rustkammer, endnu det af Vaulundur smeddede Sværd, med de blaa Ædelstene, som altid længtes efter Kamp, og holdt sig i den dierveligen; men nu har det længe været borte! - Hermed endes Vaulundurs Saga.